



Οδηγός ορθής χρήσης γαντιών

4η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας Θράκης



Όροι Χρήσης

Το πρωτόκολλο νοσηλευτικής πρακτικής, που ακολουθεί, αναπτύχθηκε από κλινικούς νοσηλευτές της 4^{ης} ΥΠΕ, πρωταρχικά για εφαρμογή στα νοσηλευτικά τμήματα της οικείας περιφέρειας.

Περιγράφει τον τρόπο προσέγγισης και διαχείρισης κάποιων κοινών ή περισσότερο πολύπλοκων καταστάσεων, που μπορεί να προκύψουν κατά την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας. Η ανάπτυξή του βασίστηκε, όπου ήταν δυνατόν, στα στάδια της νοσηλευτικής διεργασίας (νοσηλευτική εκτίμηση, διάγνωση, σκοποί, παρεμβάσεις-αιτιολόγηση και εκτίμηση αποτελέσματος).

Παρέχει σχετικά περιορισμένες πληροφορίες, αναφορικά με την αιτιολογία και το θεωρητικό υπόβαθρο των καταστάσεων που περιγράφει, καθώς ο πρωταρχικός σκοπός ανάπτυξής του δεν υπήρξε η θεωρητική κατάρτιση, αλλά η υποστήριξη και τεκμηρίωση της νοσηλευτικής πρακτικής.

Κάθε πρωτόκολλο νοσηλευτικής πρακτικής εκπορεύεται από τα επαγγελματικά δικαιώματα των νοσηλευτών (ΠΔ 351/89), αλλά και των δικαιωμάτων των ασθενών όπως αυτά ορίζονται από τις διατάξεις του νόμου 2071/92.

Για την ανάπτυξή του συνεργάστηκαν κλινικοί νοσηλευτές από διάφορα τμήματα και ειδικότητες. Σε κάθε περίπτωση, υπήρξε προσπάθεια για επίτευξη ομοφωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων και της επιτροπής νοσηλευτικών πρωτοκόλλων. Ωστόσο, οι κατευθυντήριες οδηγίες που παρέχονται δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα όλους τους εμπλεκόμενους στη διαδικασία.

Το πρωτόκολλο που ακολουθεί δεν υποδεικνύει τον αποκλειστικό τρόπο παροχής νοσηλευτικής φροντίδας, χαράσσει όμως, οπωσδήποτε, το γενικό πλαίσιο. Μικρές διαφοροποιήσεις που λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαιτερότητες του κάθε ασθενούς, μπορεί να είναι αποδεκτές ή και απαραίτητες. Ανάλογες διαφοροποιήσεις μπορεί να προκύψουν και από καταστάσεις ή συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν από την παρούσα έκδοση.

Το πρωτόκολλο υπόκειται σε αναθεώρηση κάθε δύο χρόνια, εκτός αν νεότερα επιστημονικά δεδομένα ή τα αποτελέσματα από την αξιολόγηση της εφαρμογής του, ορίζουν διαφορετικά. Με δεδομένο τον περιορισμό των ανθρώπινων πόρων, η ομάδα ελέγχου και αξιολόγησης δεσμεύεται να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για συστηματική αξιολόγηση και περιοδική επικαιροποίηση του πρωτοκόλλου.

Οδηγός ορθής χρήσης γαντιών

Πρωτόκολλο της 4^{ης} Υγειονομικής Περιφέρειας Μακεδονίας & Θράκης

Ημερομηνία έγκρισης:

1/10/2012

Ημερομηνία αναθεώρησης:05/07/2012

1/10/2014



Οκτώβριος 2012

© 2012 4^ηΥΠΕ.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται αναδημοσίευση της έκδοσης σε οποιαδήποτε μορφή, ολόκληρης ή μέρους αυτής, χωρίς την έγγραφη εξουσιοδότηση του εκδότη

Allrightsreserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of the Publishers

Οδηγός ορθής χρήσης γαντιών από το νοσηλευτικό προσωπικό

1. Εισαγωγή

Η χρήση γαντιών αποσκοπεί στο να εμποδίσει την μόλυνση των χεριών του επαγγελματία φροντίδας υγείας, καθώς αυτά έρχονται σε επαφή με τους βλεννογόνους, το αίμα ή το σάλιο του ασθενούς. Ταυτόχρονα τα γάντια μειώνουν τη πιθανότητα να μεταδοθεί ένας μικροοργανισμός από τον επαγγελματία φροντίδας υγείας στον ασθενή κατά τη διάρκεια μιας θεραπείας ή επέμβασης. Τα γάντια είναι πάντοτε μιας χρήσης και θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για κάθε ένα άτομο ξεχωριστά. Σημαντική είναι η υπενθύμιση της αλλαγής τους κατά τη διάρκεια της νοσηλείας από τον ένα ασθενή στον άλλο, όταν τα γάντια καταστρέφονται ή διαπερνώνται. Παράλληλα θα πρέπει να τονιστεί ότι η χρήση των γαντιών, δεν συνεπάγεται παραγνώριση της ανάγκης για πλύσιμο των χεριών, πριν και μετά της χρήσης των γαντιών.

Έχει διαπιστωθεί ότι στο χώρο του νοσοκομείου παρατηρείται μια «εσφαλμένη» χρήση των γαντιών από το προσωπικό. Η «εσφαλμένη» αυτή χρήση μπορεί να αφορά:

- ♦ Την άσκοπη και αλόγιστη χρήση γαντιών (εφαρμογή χωρίς ενδείξεις)
- ♦ Την έλλειψη συμμόρφωσης εφαρμογής τους, σε περιπτώσεις όπου υπάρχει ένδειξη με συνέπεια την εκτέλεση εργασιών με γυμνά χέρια
- ♦ Την επιλογή ακατάλληλου είδους γαντιών για συγκεκριμένες διαδικασίες
- ♦ Την αναβολή ή καθυστέρηση αλλαγής ή απόρριψης των γαντιών μετά το πέρας των παρεμβάσεων

Οι διαπιστώσεις αυτές είναι σύμφωνες με τα δεδομένα της διεθνούς βιβλιογραφίας, όπως αυτή καταγράφεται.



2. Σκοπός

Σκοπός ανάπτυξης αυτού του οδηγού είναι:

- ♦ Η κατανόηση από τους επαγγελματίες υγείας των λόγων για τους οποίους πρέπει να φορούν γάντια.
- ♦ Η παράθεση των κύριων τύπων γαντιών που είναι διαθέσιμα.
- ♦ Η σκιαγράφηση των βασικών παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή των γαντιών.
- ♦ Η υπογράμμιση της σημαντικότητας της διεξοδικής υγιεινής των χεριών των επαγγελματιών υγείας πριν και μετά την εφαρμογή γαντιών

- ◆ Η αναγνώριση των παραγόντων που σχετίζονται με την «εσφαλμένη» χρήση των γαντιών

3. Πότε γίνεται χρήση των γαντιών

Η χρήση των γαντιών εφαρμόζεται από το νοσηλευτικό προσωπικό στη καθημερινή κλινική πράξη ως μέρος των βασικών προφυλάξεων ή στο πλαίσιο εκτέλεσης επεμβατικών διαδικασιών. Σύμφωνα με τις οδηγίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας και του CDC, η **χρήση των γαντιών επιβάλλεται:**

1. Πριν από κάθε **καθαρό ή άσηπτο χειρισμό.**
2. Όταν υπάρχει **επαφή ή κίνδυνος επαφής** με αίμα, βιολογικά υγρά, βλεννογόνους ή μολυσμένο δέρμα.
3. Κατά την απομάκρυνση μολυσμένων αντικειμένων και τον καθαρισμό μολυσμένων επιφανειών.
4. Όταν υπάρχει **λύση της συνέχειας του δέρματος** του νοσηλευτή/τριας ή και του ασθενούς.
5. Όταν απαιτείται η εφαρμογή **ειδικών προφυλάξεων επαφής** στον ασθενή (contact precautions).
6. Όταν απαιτείται **προστασία των επαγγελματιών φροντίδας υγείας** από χημικές ουσίες (π.χ. κυτταροστατικά φάρμακα), οι οποίες είναι δυνητικά επιβλαβείς για το δέρμα ή γενικότερα για την υγεία των επαγγελματιών φροντίδας υγείας.



4. Επιλογή γαντιών

Στο χώρο παροχής υπηρεσιών φροντίδας υγείας χρησιμοποιούνται κυρίως δύο ειδών γάντια. Τα εξεταστικά γάντια που χρησιμοποιούνται για την εξέταση του ατόμου και τα χειρουργικά γάντια τα οποία είναι αποστειρωμένα και έχουν μικρότερη πιθανότητα να κατακρατήσουν μικρόβια, τα οποία μπορούν να μεταφερθούν στο θεραπευτικό πεδίο και κατ'επέκταση στον ασθενή. Τα υλικά που είναι συνήθως χρησιμοποιούνται για την κατασκευή των γαντιών είναι το φυσικό πλαστικό (latex), το νιτρίλιο (nitrile), το χλωροπρένιο (chloroprene), το χλωριούχο πολυβινύλιο (PVC).



Διαθέσιμα είδη γαντιών

Στη χώρα μας τα είδη γαντιών που χρησιμοποιούνται γενικά είναι τα εξής:

Γάντια από φυσικό πλαστικό latex NRL (Natural Rubber Latex)

- ◆ Παρέχουν υψηλή προστασία όταν απαιτείται προφύλαξη από αιματογενώς μεταδιδόμενα νοσήματα (HIV, HBV, HCV).
- ◆ Έχουν καλή εφαρμογή στα χέρια, επηρεάζουν ελάχιστα την επιδεξιότητα και έχουν την ιδιότητα να επανακτούν το φυσικό τους φραγμό σε περίπτωση τρυπήματος.
- ◆ Σχίζονται δύσκολα.

ΔΙΑΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΣΕ:

- ◆ Αποστειρωμένα (χειρουργικά, μη χειρουργικά).

- ◆ Μη αποστειρωμένα ή απλά εξεταστικά.

Γάντια νιτριλίου (nitrile)

- ◆ Είναι ακριβά γάντια που δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται παρά μόνο σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης αλλεργίας στο φυσικό πλαστικό (latex).
- ◆ Παρέχουν εξαιρετική προστασία έναντι των χημικών παραγόντων (π.χ. κυτταροστατικών φαρμάκων).
- ◆ Έχουν ένδειξη εφαρμογής κατά το χειρισμό διαλυμάτων γλουταρλδεΐδης (απολύμανση χειρουργικών εργαλείων).

Γάντια πολυαιθυλενίου (πλαστικά διάφανα)

- ◆ Τα γάντια αυτά έχουν πλημμελή εφαρμογή και μειώνουν πάρα πολύ το επίπεδο των δεξιοτήτων κατά τη διενέργεια των χειρισμών.
- ◆ Διαθέτουν θερμοσυγκολλημένες ραφές, γεγονός που τα καθιστά επιρρεπή σε σχισίματα και κατά συνέπεια έκθεση του χρήστη σε κίνδυνο μόλυνσης.
- ◆ Έχουν γενικά μειωμένη ανθεκτικότητα.

Προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος «εσφαλμένης» χρήσης, τα γάντια αυτά δεν πρέπει να φυλάσσονται στο χώρο παροχής νοσηλευτικής φροντίδας.

- ◆ Μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εργασίες όπως στη διανομή του φαγητού, το σεβίρισμα κλπ.

Γάντια γενικής (οικιακής) χρήσης

- ◆ Μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθαρισμό εργαλείων ή εξοπλισμού πριν την αποστείρωση.
- ◆ Μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν αφού πρώτα πλυθούν με αντισηπτικό και χλιαρό νερό και μετά αφεθούν να στεγνώσουν.
- ◆ Θα πρέπει να απορρίπτονται αφού σκιστούν ή τρυπήσουν. Θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από ένα άτομο μόνο.

Αίτια χρήσης αποστειρωμένων ή μη γαντιών

Για τη σωστή επιλογή αποστειρωμένων γαντιών ακολουθήστε τον αλγόριθμο (σελ.15). Σε γενικές γραμμές μπορούμε να αναφέρουμε τα εξής:

- ◆ **Τα αποστειρωμένα γάντια** χρειάζονται για όλες τις επεμβατικές διαδικασίες, καθώς και σε κάθε περίπτωση άμεσης επαφής με το δέρμα του ασθενούς, που έχει μερική ή ολική απώλεια της ακεραιότητάς του (π.χ. ανοικτές πληγές, χειρουργικά τραύματα)
- ◆ **Μη αποστειρωμένα γάντια** (εξεταστικά γάντια) χρειάζονται σε οποιαδήποτε περίπτωση εκτιμάται ότι υπάρχει κίνδυνος για έκθεση του προσωπικού σε αίμα ή άλλα βιολογικά υγρά (π.χ. ούρα)

Επιλογή κατάλληλου μεγέθους γαντιών

Είναι απόλυτα αναγκαίο να διασφαλίζεται η σωστή εφαρμογή των γαντιών εξεταστικών ή αποστειρωμένων διότι:

- ☑ Τα γάντια που δεν εφαρμόζουν καλά θεωρούνται μη διαθέσιμα (Health and Safety Commission, 1992).
- ☑ Το ακατάλληλο μέγεθος επηρεάζει την αποτελεσματικότητα, εκθέτοντας σε κίνδυνο τόσο το προσωπικό όσο και τον ασθενή (British Medical Association, 1989).

Διπλά γάντια

Η εφαρμογή διπλών γαντιών προτείνεται ως μέθοδο μείωσης της έκθεσης, κατά τη διάρκεια διαδικασιών ή πράξεων σε ασθενείς με αιματογενώς μεταδιδόμενα νοσήματα όπως HIV, HBV, HCV. Επιπλέον, τα διπλά γάντια δεν φαίνεται να μειώνουν την αίσθηση αφής των χεριών. Το προσωπικό θα πρέπει να σκέφτεται την εφαρμογή διπλών γαντιών σε κάθε περίπτωση που:

- Αναλαμβάνει τη διενέργεια πράξεων με υψηλό κίνδυνο έκθεσης σε μολυσματικούς παράγοντες.
- Υπάρχει αυξημένη πιθανότητα τρυπήματος ή σκισίματος του γαντιού.

Τα γάντια πρέπει να αφαιρούνται:

- Μετά την επαφή με τον ασθενή και πριν τη φροντίδα του επόμενου.
- Μετά την επαφή με μολυσμένη περιοχή και πριν την επαφή με την επόμενη, κατά τη φροντίδα του ίδιου ασθενούς.
- Όταν σχιστούν ή μολυνθούν.

Προϋποθέσεις σωστής εφαρμογής των γαντιών

- Τα κοσμήματα όπως ωρολόγια, δακτυλίδια ή βραχιόλια μπορούν να βλάψουν την ακεραιότητα των γαντιών (RCN, 2005).
- Τα μακριά φυσικά ή τεχνητά νύχια μπορούν να σκίσουν τα γάντια (RCN, 2005).
- Οι αμυχές ή τα κοψίματα στο χέρι όποιου μεγέθους κι αν είναι πρέπει να καλύπτονται με αδιάβροχο αποστειρωμένο αυτοκόλλητο, πριν την εφαρμογή των γαντιών (RCN, 2005).
- Τα γάντια είναι μιας χρήσης και δεν επαναχρησιμοποιούνται (MDA, DB 2000).
- Η ακεραιότητα του φραγμού των γαντιών μπορεί να διαταραχθεί από την επαφή με αλκοολικά διαλύματα (π.χ. αλκοολικό διάλυμα χλωρεξιδίνης). Τα συγκεκριμένα διαλύματα δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για την απολύμανση των γαντιών.
- Τα γάντια δεν πρέπει να πλένονται με αντισηπτικά διαλύματα τύπου scrubs διότι μειώνεται η αποτελεσματικότητα του φραγμού.
- Αποθηκεύστε τα γάντια σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή.
- Όλα τα γάντια μετά τη χρήση τους θα πρέπει να απορρίπτονται στη κίτρινη σακούλα, όπου εκεί γίνεται απόρριψη των νοσοκομειακών μολυσμένων απορριμμάτων γενικά.

Οδηγίες για τη σωστή χρήση των γαντιών

- Χρησιμοποιείτε γάντια για κάθε περίπτωση δυνητικής επαφής με βλεννογόνους, αίμα, σάλιο ή άλλα δυνητικά μολυσματικά υλικά.
- Χρησιμοποιείτε καινούργιο ζευγάρι γάντια για κάθε ασθενή ξεχωριστά.
- Αλλάζετε τα γάντια και εφαρμόστε υγιεινή στα χέρια σας, πριν και αμέσως μετά την αφαίρεσή τους.
- Αλλάζετε τα γάντια αμέσως μόλις καταστραφούν ή σχιστούν και πλένετε τα χέρια σας πριν την αλλαγή.
- Φροντίστε να φοράτε το σωστό μέγεθος γαντιών για τα δικά σας χέρια.
- Χρησιμοποιείτε κατάλληλα γάντια που προστατεύουν από αιχμηρά αντικείμενα ή χημικά όταν καθαρίζετε το χώρο εργασίας σας.

- ☑ Φροντίστε να γνωρίζετε τις προδιαγραφές των γαντιών που χρησιμοποιείτε όσον αφορά τη συμβατότητά τους με διάφορα άλλα χρησιμοποιούμενα υλικά.
- ☑ Απαγορεύεται το πλύσιμο των γαντιών με νερό ή σαπούνι ή άλλο αντισηπτικό διάλυμα και η επαναχρησιμοποίησή τους.
- ☑ Απαγορεύεται το άγγιγμα με τα γάντια, επιφανειών που είναι δύσκολο να καθαριστούν ή να απολυμανθούν, εάν δεν χρησιμοποιείτε στις επιφάνειες αυτές φράγματα ελέγχου (barriers) όπως μεμβράνες κάλυψης μιας χρήσης.

5. Αλλεργία στο φυσικό πλαστικό (latex)

Η αλλεργία στο φυσικό πλαστικό (latex) οφείλεται σε αλλεργία στις πρωτεΐνες του φυσικού πλαστικού και είναι δυνατόν να εξελιχθεί σε επικίνδυνη αλλεργική αντίδραση, η οποία μπορεί να εμφανισθεί μετά από μερικά λεπτά ή ώρες μετά την έκθεση. Τα συμπτώματα κυμαίνονται από φτάρνισμα, φαγούρα, ρινίτιδα, ερεθισμό των ματιών, δυσκολία στην αναπνοή, βρογχόσπασμο, βήχα, άσθμα και σε σπάνιες περιπτώσεις αναφυλαξία έως και θάνατο.

Έχουν αναγνωρισθεί τρεις τύποι υπερευαισθησίας που σχετίζονται με το φυσικό πλαστικό (latex) (NPSA,2005):



A. Ερεθιστική (τοξική) δερματίτιδα:

Χαρακτηρίζεται από την εμφάνιση ξηρού εξανθήματος με κνησμό στη ραχιαία επιφάνεια της παλάμης ή των δακτύλων. Τα συμπτώματα υποχωρούν σταδιακά με την απομάκρυνση των γαντιών.

B. Αλλεργική δερματίτιδα τύπου I (άμεσου τύπου):

Προκαλείται από τις πρωτεΐνες που περιέχονται στο φυσικό πλαστικό (latex). Τα συμπτώματα εμφανίζονται σε 5' έως 30' λεπτά από τη στιγμή της επαφής με τα γάντια, αλλά υποχωρούν άμεσα μετά την απομάκρυνση των γαντιών. Τα συμπτώματα μπορεί να γενικευθούν και να σημειωθεί γενικευμένη κνίδωση και οίδημα. Σε περίπτωση συμμετοχής των βλεννογόνων μπορεί να εμφανισθεί ρινίτιδα, επιπεφυκίτιδα και βρογχικό άσθμα. Υπάρχει κίνδυνος για εμφάνιση αναφυλακτικού shock και θανάτου.

Γ. Βραδέως τύπου υπερευαισθησία (τύπου IV):

Προκαλείται από τα κατάλοιπα χημικών προϊόντων στη φάση της παραγωγικής διαδικασίας των γαντιών. Είναι γνωστή και ως δερματίτιδα εξ' επαφής και χαρακτηρίζεται από την παρουσία εξανθήματος στη ραχιαία επιφάνεια της άκρας χείρας.

Μέτρα προφύλαξης από πιθανές αλλεργικές αντιδράσεις

- ◆ Χρήση γαντιών χωρίς πούδρα.
- ◆ Χρήση υποαλλεργικών γαντιών και γαντιών με χαμηλή περιεκτικότητα σε πρωτεΐνες,
- ◆ Λήψη λεπτομερούς ιστορικού για πιθανές αλλεργίες. Φροντίστε ο χώρος να έχει σήμανση ότι είναι ελεύθερος από φυσικό πλαστικό (latex free zone).
- ◆ Προγραμματίστε τον αλλεργικό ασθενή ως πρώτο ραντεβού στο ιατρείο, για να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα έκθεσης στα αλλεργιογόνα, εφόσον είναι δυνατόν.

- ◆ Καταγράψετε τα περιστατικά αλλεργίας στο φυσικό πλαστικό (latex) σε ειδική φόρμα.
- ◆ Καθαρίστε συχνά το χώρο παροχής υπηρεσιών υγείας από πιθανά υλικά ή σκόνη που περιέχει πρωτεΐνες του φυσικού πλαστικού (latex).
- ◆ Αποθηκεύστε τα υλικά που δεν περιέχουν πρωτεΐνες του φυσικού πλαστικού (latex) για τυχόν επείγουσες παρεμβάσεις και θεραπείες σε αλλεργικούς ασθενείς.
- ◆ Τοποθετήστε σε εμφανές σημείο γραπτές οδηγίες επείγουσας αντιμετώπισης της αναφυλαξίας που οφείλεται σε πρωτεΐνες του φυσικού πλαστικού (latex).

6. «Εσφαλμένη» χρήση των γαντιών

Είναι αποδεδειγμένο ότι η σωστή χρήση των γαντιών εμποδίζει τη κάθετη μετάδοση των λοιμώξεων από τα χέρια των επαγγελματιών φροντίδας υγείας στο νοσοκομειακό περιβάλλον (Slota M., 2001). Απαραίτητη προϋπόθεση γι' αυτό είναι η διεξοδική υγιεινή των χεριών πριν την εφαρμογή και μετά την αφαίρεση των γαντιών. Να θυμάστε πάντα ότι:

Σε καμιά περίπτωση η χρήση των γαντιών δεν υποκαθιστά την υγιεινή των χεριών

Τα κυριότερα προβλήματα που σχετίζονται με «εσφαλμένη» χρήση των γαντιών φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

«Εσφαλμένη» χρήση γαντιών	Συγγραφείς
Καθυστέρηση αφαίρεσης των γαντιών μετά από κάθε χρήση	Giroua E et al, 2004 Paterson et al, 1991
Χαμηλό ποσοστό συμμόρφωσης όσον αφορά την υγιεινή των χεριών μετά την αφαίρεση των γαντιών	Giroua E et al, 2004 Whitby and McLaws, 2004, Flores and Pevalin D. 2007
Χαμηλό ποσοστό συμμόρφωσης όσον αφορά την υγιεινή των χεριών, κατά τη φροντίδα διαφορετικών περιοχών ή εκκρίσεων του σώματος του ίδιου ασθενή	Kimetal 2003
Κατάχρηση γαντιών (χρησιμοποίηση σε περιπτώσεις που δεν ενδείκνυται όπως επί παραδείγματι τακτοποιώντας τον εξοπλισμό, απαντώντας στο τηλέφωνο, συνομιλώντας με τους ασθενείς ή κρατώντας νοσηλευτικές σημειώσεις).	Giroua E et al, 2004 Flores and Pevalin D. 2007
Χρησιμοποίηση των ίδιων γαντιών για την περιποίηση διαφορετικών περιοχών του σώματος του ίδιου ασθενή (πχ στρώσιμο κλίνης και περιποίηση φλεβικής γραμμής)	Giroua E et al, 2004 Flores Pevalin D. 2007
Παράλειψη χρήσης γαντιών ενώ υπάρχει ένδειξη	Giroua E et al, 2004

Μια άλλη περίπτωση εσφαλμένης χρήσης γαντιών είναι η χρησιμοποίησή τους για εντοπισμό και παρακέντηση φλέβας με το ένα δάκτυλο κομμένο, όπως φαίνεται στην εικόνα.

Υπενθυμίζεται γενικά ότι:

- ☑ Δεν είναι απαραίτητα τα γάντια για την εκτίμηση και επιλογή φλέβας προς παρακέντηση, εφόσον το δέρμα του ασθενούς είναι ακέραιο και υγιές
- ☑ Από τη στιγμή που θα επιλεγεί η φλέβα, καθαρίστε την περιοχή με το κατάλληλο αντισηπτικό
- ☑ Φορέστε γάντια όταν είστε έτοιμοι για την παρακέντηση και μην τα βγάζετε μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία

7. Πότε δεν είναι απαραίτητη η χρήση των γαντιών

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, τα γάντια **δεν χρειάζονται σε περιπτώσεις που δεν υπάρχει κίνδυνος έκθεσης σε:**

- ◆ Αίμα ή βιολογικά υγρά
- ◆ Μη ακέραιο δέρμα
- ◆ Βλεννογόνους
- ◆ Χημικές ή επικίνδυνες ουσίες

Σε γενικές γραμμές **δεν επιτρέπεται να φοριούνται γάντια έξω από το θάλαμο νοσηλείας**, εκτός κι αν συντελείται καθαριότητα.

Επίσης **δεν απαιτούνται γάντια** στις παρακάτω περιπτώσεις:

- ☑ Τακτοποίηση εξοπλισμού
- ☑ Συνομιλία στο τηλέφωνο
- ☑ Συζήτηση με τους ασθενείς
- ☑ Επισκόπηση ασθενούς
- ☑ Μέτρηση ζωτικών σημείων (ΑΠ, σφύξεις, αναπνοές, θερμοκρασία)
- ☑ Χτένισμα ασθενούς
- ☑ Μεταφορά- διακομιδή ασθενούς

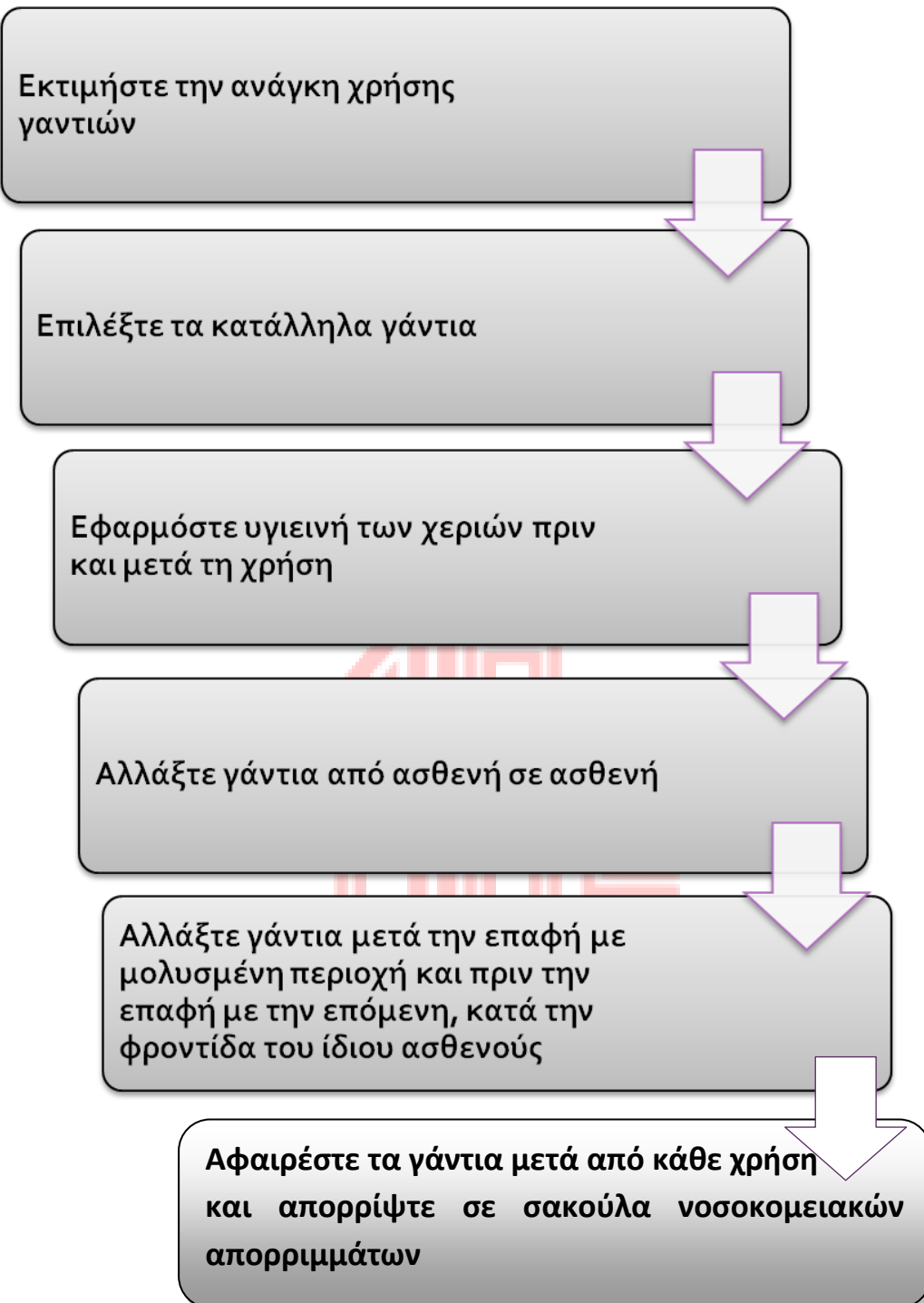
Εξαιρούνται οι ασθενείς για τους οποίους λαμβάνονται προφυλάξεις επαφής.

Τέλος υπάρχουν νοσηλευτικές πράξεις όπου για τη χρήση γαντιών θα πρέπει να συνεκτιμάται το επίπεδο συνεργασίας του ασθενούς, όπως:

- ◆ Χορήγηση φαρμάκων από το στόμα (peros)
- ◆ Βοήθεια στη σίτιση
- ◆ Βοήθεια στην αλλαγή θέσης ασθενούς επί κλίνης
- ◆ Χορήγηση O₂ με μάσκα
- ◆ Χορήγηση εισπνεόμενων με μάσκα

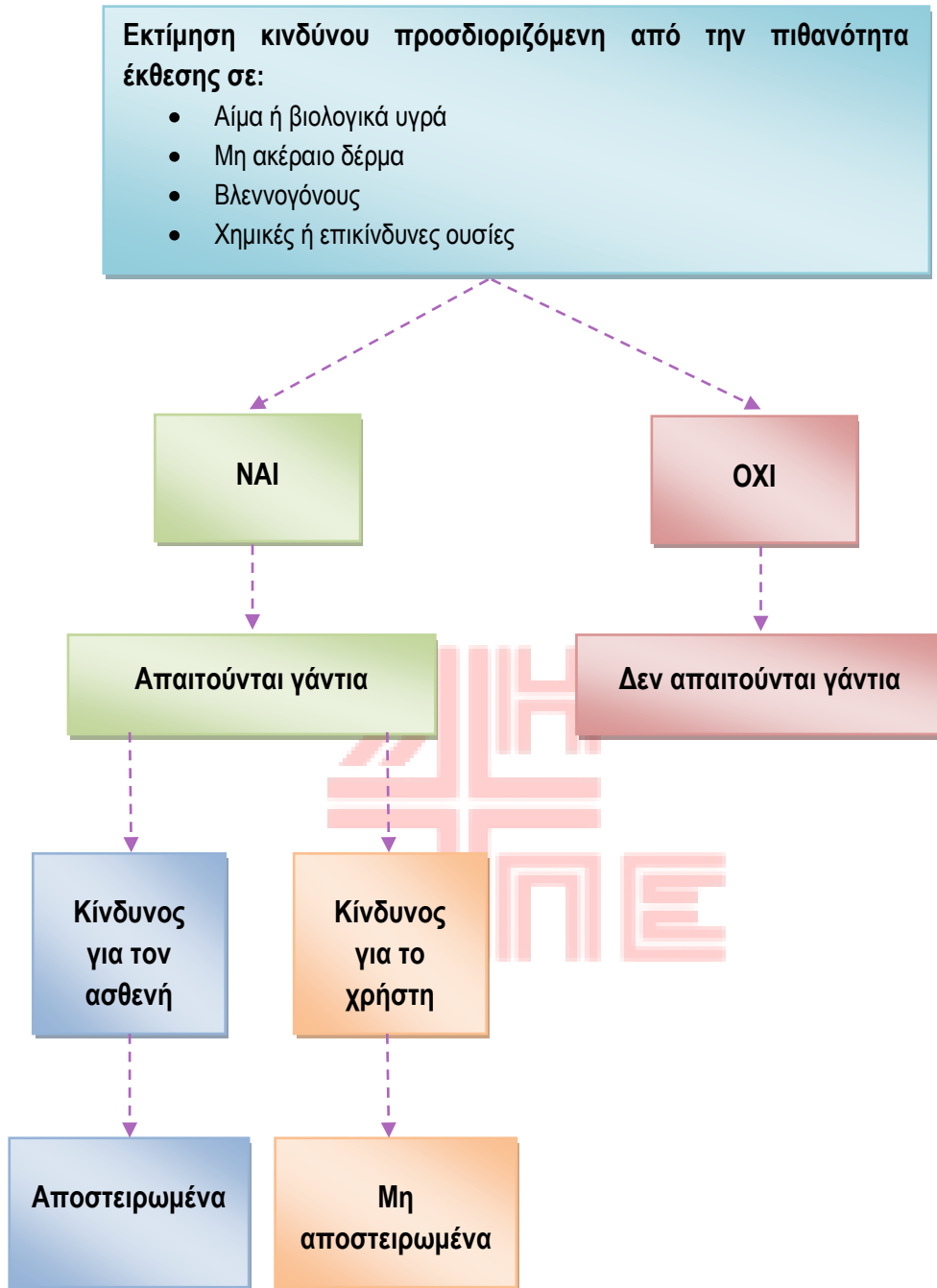


ΣΥΝΤΟΜΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΣΩΣΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ



Βιβλιογραφικές Πηγές

- British Medical Association 1989, *Code of practice for sterilisation of instruments and control of cross infection*, BMA, London.
- Girou, E, Chai, SH, Oppein, F, Legrand, P, Ducellier, D, Cizeau, F & Brun-Buisson, C 2004, Misuse of gloves: the foundation for poor compliance with hand hygiene and potential for microbial transmission?, *Journal of Hospital Infection*, vol. 57, no. 2, pp. 162–9.
- Flores, A & Pevalin, DJ 2007, Glove use and compliance with hand hygiene, *Nursing Times*, vol. 103, no. 38, pp. 46–48.
- Hart, S 2008, 'Infection control in intravenous therapy', in *Intravenous therapy in nursing practice*, 2nd edition, eds L Dougherty & J Lamb, Blackwell Publishing, Oxford, pp.87-116.
- Health and Safety commission 1992, *Guidance on the Personnel Protective Equipment at Work Regulations (PPE)*, Health and Safety Executive, London.
- Kim, PW, Roghmann, MC, Perencevich, EN & Harris, AD 2003, Rates of hand disinfection associated with glove use, patient isolation, and changes between exposures to various body sites, *American Journal of Infection Control*, vol. 31, no. 2, pp. 97–103.
- Medicines and Healthcare products Regulatory Agency (MHRA) 2000, Device bulletin: Single Use medical devices: Implications and Consequences of Reuse, *MHRA Online*, viewed 21 May 2012
<<http://www.mhra.gov.uk/home/groups/dts-iac/documents/publication/con2025021.pdf>>.
- NHS Lincolnshire 2010, Infection Prevention & Control Guideline GLOVE USE, *NHS Online*, viewed 28 January 2012
<<https://www.lincolnshirecommunityhealthservices.nhs.uk/Public/sites/default/files/documents/Policies/Infection%20Control/GuIC016%20LCHS%20Guidance%20on%20the%20use%20of%20gloves.pdf>>
- National Patient Safety Agency (NPSA) 2005, *Protecting people with allergy associated with latex*, *NPSA Online*, viewed 21 May 2012
<<http://www.nrls.npsa.nhs.uk/resources/?EntryId45=59791>>.
- Patterson, JE, Vecchio, J, Pantelick, EL, Farrel, P, Mazon, D, Zervos, MJ & Hierholzer, WJ Jr. 1991, Association of contaminated gloves with transmission of *Acinetobacter calcoaceticus* var. *anitratus* in an intensive care unit, *Am J Med*, vol. 91, no. 5, pp. 479–483.
- Pratt, RJ, Pellowe, C, Wilson, JA, Loveday, HP, Harper, PJ, Jones, SRLJ, McDougall, C & Wilcox, MH 2007, Epic 2: National evidence-based guidelines for preventing healthcare-associated infections in NHS hospitals in England, *Journal of Hospital Infection*, vol. 65, (suppl), pp. S1-S64.
- Royal College of Nursing 2005, Good practice in infection prevention and control, Guidance for nursing staff, *NHS Online* viewed 21 May 2012
<<http://www.wales.nhs.uk/sites3/Documents/739/RCN%20infection%20control.doc.pdf>>.
- Slota, M, Green, M, Farley, A, Janosky, J & Carcillo, J, 2001, The role of gown and glove isolation and strict hand washing in the reduction of nosocomial infection in children with solid organ transplantation, *Crit Care Med*, vol. 29, pp. 405–412.
- World Health Organization 2009, The first global patient safety challenge – Clean care is safer care – Glove use, *WHO Online* viewed 11 February 2010,
<<http://www.who.int/gpsc/tools/Infsheet6.pdf>>.
- Ραφτόπουλος, Β 2010, *Εγχειρίδιο διαχείρισης βιολογικών κινδύνων για τους επαγγελματίες υγείας*, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου Τμήμα Νοσηλευτικής, Λευκωσία, σελ.38-42.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Αλγόριθμος εκτίμησης αναγκαιότητας χρήσης γαντιών

Οδηγός σωστής επιλογής γαντιών			
Είδος πράξης ή διαδικασίας	Είδος γαντιών		
	Χειρουργικά	Αποστειρωμένα	Μη αποστειρωμένα
Χειρουργικές πράξεις	✓		
Τοποθέτηση κεντρικού φλεβικού καθετήρα	✓		
Τοποθέτηση περιφερικά εισαγόμενου κεντρικού φλεβικού καθετήρα (PICC)		✓	
Αλλαγή επιθέματος κεντρικού φλεβικού καθετήρα		✓	
Αλλαγή τραύματος		✓	
Συρραφή τραύματος		✓	
Καθετηριασμός κύστης		✓	
Αναρρόφηση βρογχικών εκκρίσεων		✓	
Προετοιμασία παρεντερικής σίτισης		✓	
Παρακέντηση φίστουλας, μοσχεύματος		✓	
Χειρισμοί σε καθετήρα περιτοναϊκής διύλησης (Tenchoff)		✓	
Περιποίηση κατακλίσεων		✓	
Ενδομυϊκή χορήγηση φαρμάκων			✓
Υποδόρια χορήγηση φαρμάκων			✓
Ενδοδερμική χορήγηση φαρμάκων			✓
Ενστάλαξη οφθαλμικών, ρινικών, ωτικών σταγόνων			✓
Μετάγγιση αίματος			✓
Διενέργεια υποκλυσμού			✓
Περιποίηση τραχειοστομίας			✓
Τοποθέτηση ρινογαστρικού καθετήρα			✓
Χορήγηση φαρμάκων – σίτιση από καθετήρες εντερικής			✓
Καθετηριασμός περιφερικής φλεβικής γραμμής			✓
Καθετηριασμός αρτηριακής γραμμής			✓
Αιμοληψία			✓
Αλλαγή ουροσυλλέκτη			✓
Καθαρισμός κατάλοιπων αίματος ή βιολογικών υγρών			✓
Καθαρισμός χειρουργικών εργαλείων			✓
Στοματοφαρυγγική αναρρόφηση			✓
Ρινοφαρυγγική - ρινοτραχειακή αναρρόφηση		✓	
Υγιεινή στόματος			✓
Φροντίδα στομιών			✓
Χορήγηση παρεντερικής σίτισης (σύνδεση με ασθενή)			✓ ANTT ¹
Ενδοφλέβια νοσηλεία			✓ ANTT
Χειρισμοί στον κεντρικό φλεβικό καθετήρα			✓ ANTT
Διαχείριση ακάθαρτου ιματισμού			✓

¹Με χρήση άσηπτης τεχνικής (Aseptic Non Touch Technique)

